

Posudek diplomové práce Lenky Suchopárové Vývoj českého venkova po roce 1989

Lenka Suchopárová si pro svou diplomovou práci vybrala obor sociologie venkova se zaměřením na vývoj po roce 1989. I přes tento název tvoří úvod a část věnované osudům venkova před rokem 1989 téměř polovinu práce, což ovšem není na škodu a ukazuje vědomí autorky o historických kořenech současné problematiky venkova. Tak se dozvíme mnohé o osudu české vesnice v době první republiky, odsunu tzv. sudetských Němců, kolektivizaci a tzv. normalizaci. Ve druhé polovině diplomové práce se zabývá jednotlivými problémy transformace venkova po roce 1989. Možná by své místo v diplomové práci měla mít i podkapitola o českých sociologiích venkova od I.A. Bláhy do současnosti.

Především musím ocenit, že autorka se snaží při pohledu na problematiku venkova o značnou objektivitu. Nesnaží se vyprávět příběh o starých harmonických časech, čtyřicetileté devastaci a následné obnově možné jen pomocí rodinných farem a ekopodnikání, jak se s tím setkáváme např. v pracích B. Blažka nebo M. Lapky. Ne nadarmo se při tom opírá o nedávnou monografii Haldise Haukanese, která přináší tolik potřebný pohled zvenčí a dokáže bořit mýty o venkovu z jedné i druhé strany.

Autorka si je vědoma mnohých problémů současného venkova. Cituje např. údaj, podle kterého je dnes 300 000 hektarů zemědělské (tedy území o rozloze 100krát 30 kilometrů) půdy v ČR neobdělávaných. Poukazuje na přílišnou rozdrobenost českých obcí – největší v Evropě a problémy s jejich ekonomickým fungováním s tím spojené. Pozoruhodné je srovnání mezd na venkově se mzdami v městě, především v peněžnictví. Jestliže v letech 1980 – 1990 vydělávali lidé působící v zemědělství o něco více než lidé v peněžnictví, od počátku 90. let se dramaticky prohloubily tyto rozdíly v neprospěch venkova: Dnes je průměrný plat v peněžnictví třikrát vyšší než v zemědělství.

Problematika venkova je natolik komplexní a složitá, že se autorka nemohla nevyhnout určitým omylům a zjednodušením. Např. není možné tvrdit, že dnes „byla též prakticky zastavena urbanizace země“ (str. 45). Naopak, vznik příměstských sídelních zón především v Praze a kolem dalších velkých měst většinou na do té doby zemědělské půdě ukazuje především v posledních letech na pokračování tohoto trendu. Podobně tvrzení „Dá se obecně říct, že čím je obec menší, tím vyšší zájem (o správu obce, pozn. SH) lidé projevují“ (str. 55) pokládám za zjednodušující. I podle zpráv z denního tisku víme, že v řadě malých obcí bývá problémem postavit dostatečný počet kandidátů do zastupitelstva a ve většině malých obcí mají voliči na výběr jen jednu kandidátku.

Na práci je třeba ocenit dobrý sloh a stylistickou úroveň jíž autorka vládne. Chvályhodná je také absence gramatických chyb, byť by se na první pohled jednalo o něco samozřejmého, zkušenost s posuzováním diplomových prací je taková, že jejich slabinou bývá často velké množství gramatických chyb.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem považuji práci Lenky Suchopárové za zdařilou a doporučuji její obhájení.

PhDr. Stanislav Holubec, Praha 9.12.2005